अशुभंपराभवं दास्यं ॥ ३८ ॥ एवं यतःसपुत्रायास्तेऽनर्थः अतएवात्मजे राज्यं राज्यप्राप्तिकारणं चिंतय ॥ शत्रुशेषोनस्थाप्यइतिन्यायेन परस्यअस्य रामस्य चाल्लक्ष्मणसीतयोः विवासकारणंच चिंतय ॥ ३९ ॥ इतिरामाभिरामेश्रीरा०वा०आ०अ०अष्टमःसर्गः ॥ ८ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ एवं त्रिवारोपदेशेन दुष्टेऽसत्येऽवार्थेउपादेयत्वसत्यत्वनिश्चयात् स्वकार्याय देवैश्चक्षुभितचित्तायास्तदुपायंप्रश्नमाह ॥ एवमिति ॥ १ ॥ प्रस्थापयामि प्रस्थापनोद्यमंकरोमि एवमभिषेचयेइत्यपि ॥ २ ॥ अथ तदुपायंपृच्छति ॥ इदंत्विति ॥ उत्तरार्धार्थं केनोपायेनसाधये इदमिदानीं संपश्य विचारय ॥ उत्साहमात्रेणनेदं साध्यमितिभावः ॥ ३ ॥ रामार्थं लोकदृष्ट्या

यदाचरामःपृथिवीमवाप्स्यतेप्रभूतरत्नाकरशैलसंयुतां ॥ तदागमिष्यस्यशुभंपराभवंसहैवदीनाभरतेनभामिनि ॥ ३८ ॥ यदाहि रामःपृथिवीमवाप्स्यतेध्रुवंप्रणष्टोभरतोभविष्यति ॥ अतोहिसंचिंतयराज्यमात्मजेपरस्यचैवास्यविवासकारणं ॥ ३९ ॥ इत्यार्षेश्रीरामायणेवा०आ०अ०अष्टमःसर्गः ॥ ८ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ एवमुक्तातुकैकेयीक्रोधेनज्वलिताननाः ॥ दीर्घमुष्णंविनिश्वस्यमंथरामिदमब्रवीत् ॥ १ ॥ अद्यराममितःक्षिप्रंवनंप्रस्थापयाम्यहं ॥ यौवराज्येनभरतंक्षिप्रमद्याभिषेचये ॥ २ ॥ इदंत्विदानींसंपश्यकेनोपायेनसाधये ॥ भरतःप्राप्नुयाद्राज्यंनतुरामःकथंचन ॥ ३ ॥ एवमुक्तातुसादेव्यामंथरापापदर्शिनी ॥ रामार्थमुपहिंसंतीकैकेयीमिदमब्रवीत् ॥ ४ ॥ हंतेदानींप्रपश्यत्वंकैकेयिश्रूयतांवचः ॥ यथातेभरतोराज्यंपुत्रःप्राप्स्यतिकेवलं ॥ ५ ॥ किंनस्मरसिकैकेयिस्मरंतीवानिगूहसे ॥ यदुच्यमानमात्मार्थंमत्तस्त्वंश्रोतुमिच्छसि ॥ ६ ॥ रामहितमभिषेकरूपमर्थं ॥ ४ ॥ त्वं प्रपश्य मत्सामर्थ्यमितिशेषः ॥ प्रवक्ष्यामीतिपाठांतरं ॥ श्रूयतां मद्वचइतिशेषः ॥ चस्त्वर्थे केवलंभरतोनतुरामइत्यर्थः ॥ यद्वाहंवक्ष्याम्येवोपायं त्वमपि प्रपश्य विचारय ॥ ५ ॥ ननु ममनप्रतिभाति तदुपाय इतितत्राह ॥ किंनेति ॥ स्मृत्वावा संमतये मन्मुखाच्छ्रवणायनिगूहसे यत् यतः आत्मार्थमात्मप्रयोजनोपायं उच्यमानं ॥ वर्तमानसामीप्येलट् ॥ त्वयानेकशउक्तमपिमत्तःश्रोतुमिच्छसि ॥ ६ ॥